Ankara 2015.

ÖZBEK, Veli Özer-**KANBUR**, Nihat-**DOĞAN**, Koray-**BACAKSIZ**, Pınar-**TEPE**, İlker. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler., 9. Baskı, Ankara 2015.

ÖZGENÇ, İzzet. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler., 11. Baskı, Ankara 2015.

ÖZTÜRK, Bahri-**ERDEM**, Mustafa Ruhan. Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku., 15. Baskı, Ankara 2015.

SOYASLAN, Doğan. Ceza Hukuku Özel Hükümler., 8. Baskı, Ankara 2010.

TEZCAN, Durmuş-**ERDEM**, Mustafa Ruhan-**ÖNOK**, R. Murat. Teorik ve Pratik Ceza Hukuku., 12. Baskı, Ankara 2015.

TOROSLU, Nevzat. Ceza Hukuku., Ankara 2005.

ÜNVER, Yener. Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer,., İstanbul 2003.

ÜNVER, Yener. Türk Ceza Hukukunda Rıza., YÜHFD 2006, Cilt: III, Sy: 2 (Özel Sayı: Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu), sh: 227-288.

ÜNVER, Yener. İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları., Sağlık Hukuku Sempozyum No: I (MÜ ve ROCHE ortak yayını), İstanbul 2007, sh: 150-183.

ÜNVER, Yener. Türk Ceza Hukuku Açısından Ötanazi., Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi, İstanbul 2011, sh: 27-69.

ÜNVER, Yener. Türk Yargı Kararlarının Kanunilik İlkesi ve Sonuçları Açısından Değerlendirilmesi., Alman ve Türk Ceza Hukukuna İlişkin Araştırmalar-Ceza Hukukunda Kanunilik İlkesi, Cilt: 3, Ankara 2014, sh: 15-34.

ÜNVER, Yener-HAKERİ. Hakan. Ceza Muhakemesi Hukuku., Cilt: I, 12. Baskı, Ankara 2016

YAŞAR, Osman-**GÖKCAN**, Hasan Tahsin-**ARTUÇ**, Mustafa. Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu., 2. Baskı, Ankara 2014.

YENERER ÇAKMUT, Özlem. Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi., İstanbul 2012.

ZAFER, Hamide. Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m. 1-75) Ders Kitabı., 5. Baskı, İstanbul 2015.

Slovenya Cumhuriyeti Ceza Kanunu'nda Şeref ve Saygınlığa Karşı Suçlar[1]

Prof. Dr. Vid JAKULIN, LL.D[*]

Bu suçlarda[2] ceza hukuku korumasının amacı, çeşitli konulardaki şeref, iyi ad ve saygınlıktır. Şeref, bir kişinin kendi değerleriyle ilgili hislerken iyi ad, kişinin toplum içinde sahip olduğu saygınlıktan ibarettir.

Bu bölümdeki suçlar, iki gruba ayrılabilir. Birinci grup, bireylerin şeref ve saygınlığına saldırıda bulunulan suçlardan meydana gelir. Birinci grupta yer alan bu suçlar; hakaret (madde 158), doğrudan kastla hakaret (madde 159), sövme (madde 160), iftira (madde 161) ve kötü niyetle yanlış suç isnadında bulunma (madde 162) suçlarıdır.

Hakaret, bir kişi hakkında saldırgan (negatif) değer yargılarında bulunmaktır. Kelimelerle, işaretlerle (sembolik jestler, resimler, sesler) ya da fiillerle (tokatlama, tekmeleme, bir kişiye çeşitli nesneler fırlatma) hakaret suçu işlenebilir. Bir fiilin hakaret suçunu oluşturup oluşturmadığı, zamana, şartlara, hakaretin yöneldiği kişinin mizacına ve fail ile mağdur arasındaki ilişkiye bağlı olarak değerlendirilmelidir. Doğrudan kastla hakaret suçunda fail, beyanının doğru olmadığının farkındadır ve bu nedenle, kavramsal olarak doğruluk kanıtının sağlanması imkânsızdır. İcra hareketi, iddialara ve yaygınlaşan yanlış olgulara dayanır. Sövme suçu üç tipte gerçekleşebilir: Birinci tip sövme suçu, dolaylı kastla gerçekleşir ve saldırganca ve asılsız bir fiille kişi suçlanmaktadır. İkinci tipte fail, doğru olduğunu varsayarak objektif olarak yanlış bir fiille kişiyi suçlamaktadır. Son olarak üçüncü tipte, fail tarafından doğruluğu kanıtlanamayan saldırgan bir fiille kişi suçlanmaktadır. İftira suçu, kişi-

---

1 Türkçe özet çeviri Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi **Araştırma Görevlisi Göktürk ÖCAL** tarafından yapılmıştır.

* Ljubljana Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tam Zamanlı Profesörü, Slovenya.

2 Şeref ve saygınlığa karşı suçlar, Slovenya Cumhuriyeti Ceza Kanunu'nun on sekizinci bölümünde toplanmıştır. Slovenya Cumhuriyeti Ceza Kanunu (CC-1) Slovenya Cumhuriyeti Resmi Gazetesi 55/2008, 66/2008, 39/2009 (CC-1A) ve 91/2011 (CC- 1B).

sel hayat ya da aile hayatı hakkında doğru ya da yanlış iddialarda bulunmak ve bunları yaymak biçiminde vuku bulur. Kötü niyetle yanlış suç isnadında bulunma suçu ise, failin doğrudan kastla ve tahkir etme kastının açıkça belli olduğu hallerde gerçekleşebilir.

İkinci gruba ait suçlar; yurtiçi, yurtdışı, uluslararası organizasyonlar, bunların temsilcileri ve sembollerinin şeref ve saygınlığına yönelik saldırılardan meydana gelir. İkinci grupta yer alan bu suçlar; Slovenya Cumhuriyeti'ne hakaret (madde 163), yabancı ülke ya da uluslararası organizasyona hakaret (madde 164), Slovenya halkına ya da ulusal topluluklara hakaret (madde 165) suçlarıdır.

Slovenya Cumhuriyeti'ne hakaret suçu, utanç kavramından ileri gelmektedir. Bu suç tipi, Slovenya Cumhuriyeti ya da Slovenya Cumhurbaşkanı'nın saygınlığını tehlikeye atmaya elverişli olan birinci gruptaki suçların tamamına uygulanır. Yabancı ülke ya da uluslararası organizasyona hakaret suçu ile Slovenya halkına ya da ulusal topluluklara hakaret suçunun icra hareketi de birinci gruptaki suçların herhangi bir tipiyle ilişkilendirilebilir.

Şeref ve saygınlığa karşı suçlar, genel ve kasti suçlardır. Bu suçlar için (ağır sonuçları olan iftira suçu hariç) para cezası ya da bir yıla kadar hapis cezası öngörüldüğünden, genel hükümlere göre ihtar düzenlenmiştir (madde 68/1). Bir suçun failinin, mağdurun kaba ya da ahlaka aykırı bir davranışıyla tahrik edilmesi, failin mağdurdan mahkeme huzurunda özür dilemesi ya da failin mahkeme huzurunda iddiasını geri çekmesi hallerinde, Kanunun 158 ilâ 162. maddeleri ile 166. maddesindeki suçların affı olasılığı, 167. maddede düzenlenmiştir. Bu bölümdeki bütün suçlar için suçun basın, radyo, televizyon ya da diğer kitle iletişim araçlarıyla işlenmesi halinde, mağdurun talebi üzerine mahkeme, suçu işleyen failin zararı pahasına, kısmen ya da tamamen karara hükmedebilir. Kanun, hüküm kurma kriterinin hukuki niteliğini tanımlamamaktadır. Ama yine de madde 3/3 hükmünden, ceza yaptırımı karakterini haiz olan bir kriterin var olduğunu anlamak mümkündür. Bununla birlikte, bütün kanuni şartlar düzenlendiği takdirde hangi ceza yaptırımlarının uygulanacağına dair bir hüküm mevcuttur. Bunun anlamı; diğer bütün karar hükümleri kabul edilebilir değilken, sadece kanunda açıkça düzenlenen durumlardaki karar hükmünün mümkün olmasıdır. Buna rağmen, özellikle daha fazla ses getiren durumlarda kitle iletişim araçları, mahkemenin hüküm kurma eğilimini artırır. (İyi bilinen bir politikacının katili olan bir kişinin mahkûmiyet hükmünün tefhimi, televizyonda dahi yayınlanmıştır.)

Kanunun 158 ilâ 162. maddeleri ile 166. maddesindeki suçların kovuşturulmasında özel bir süreç başlatılır. Bu suçlar, bir devletin otoritesine ya da

resmi veya askeri bir kişiye karşı görevi sırasında işlenirse kovuşturma, şikâyet üzerine başlatılacaktır.[3]

Yabancı bir devlete ya da uluslararası bir organizasyona karşı hakaret suçunun kovuşturulması, Adalet Bakanı'nın izniyle başlatılabilir. Slovenya Cumhuriyeti Ceza Kanunu madde 168/4'te, ölmüş kişilerin şeref ve saygınlığına karşı suçların kovuşturulmasına ilişkin hükümler de bulunmaktadır.

Kanunun bu bölümündeki suçlar, Slovenya Cumhuriyeti mahkemelerinde görülen ceza davalarına konu olan suçların yaklaşık %0,6'sını yansıtmaktadır. İstatistiki verilerin ortaya koyduğu aşağıdaki rakamlar, Slovenya Cumhuriyeti'nde bu suçlardan hüküm giyen yetişkinlere ilişkindir:

2010	56 kişi
2011	43 kişi
2012	62 kişi
2013	73 kişi
2014	65 kişi[4]

Şeref ve saygınlıkla ilişkili suçların, suç olmaktan çıkarılması ve bu fiillerin yaptırımlarının medeni hukuka bırakılması düşüncesiyle zaman zaman karşılaşmaktayız. Böylesi bir çözüm mümkündür ancak şeref ve saygınlığın, ceza hukuku korumasını gerektiren çok önemli bir menfaat olduğu görüşü halen baskındır.

---

3 Şikâyet üzerine başlatılan kovuşturma, savcının yetkisiyle re'sen başlatılan bir kovuşturma şeklidir. Bu kovuşturmanın özelliği, sadece mağdur tarafın talebi üzerine başlatılabilmesidir.

4 Bu veri, Slovenya Cumhuriyeti İstatistik Ofisi'nin internet sayfasından elde edilmiştir.